

اتحادیه صادرکنندگان
فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

گزارش هفتگی معاملات خوراک پالایشگاهی

میعانات گازی

وکیوم باتوم

روغن پایه

اسلاک واکس

شناسنامه گزارش

تهیه شده در دپارتمان پژوهش و آمار اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

عنوان گزارش: گزارش هفتگی معاملات خوراک پالایشگاهی؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

گردآوری و تدوین: مهتاب ابراهیمی

ناظر: فریدون اسعدی، هادی ابراهیمی

نوع گزارش: تحلیلی

شماره گزارش: ۱۴۰۵/۶۴۲۴۴

تاریخ انتشار: مرداد ۱۴۰۵

فهرست

- مقدمه ۱
۱. میعانات گازی ۱
۲. وکیوم باتوم ۱
۳. روغن پایه ۳
- ۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول ۳
- ۳-۲. روغن پایه؛ نفت بهران ۴
- ۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس ۵
- ۳-۴. روغن پایه؛ نفت سپاهان ۷
۴. اسلاک واکس/پارافین واکس ۸
- ۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول ۸
- ۴-۱-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران ۸
- ۴-۱-۲. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان ۹
- ۴-۲. اسلاک واکس؛ نفت بهران ۱۰
- ۴-۳. اسلاک واکس؛ نفت پارس ۱۱
- ۴-۴. پارافین واکس؛ نفت سپاهان ۱۲
- جمع‌بندی ۱۴

مقدمه

بازار خوراک و محصولات میانی پالایشگاهی یکی از حلقه‌های مهم زنجیره انرژی و صنایع پایین‌دستی کشور به شمار می‌رود؛ بازاری که تغییرات آن می‌تواند بر روند تأمین مواد اولیه، رفتار معاملاتی فعالان صنعتی و جهت‌گیری قیمت‌ها در بخش‌های وابسته اثرگذار باشد. محصولاتی مانند میعانات گازی، وکیوم‌باتوم، روغن پایه، اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس به دلیل نقش کلیدی در صنایع پالایشی، روانکار، قیر، شیمیایی و سایر زنجیره‌های تولیدی، همواره از اهمیت ویژه‌ای در تحلیل‌های هفتگی بازار برخوردارند.

بررسی این گروه‌های کالایی از آن جهت اهمیت دارد که هر یک از آن‌ها تحت تأثیر متغیرهای متفاوتی از جمله سیاست‌های قیمت‌گذاری، شرایط عرضه پالایشگاه‌ها، سطح تقاضای صنایع پایین‌دستی، تغییرات نرخ خوراک و انتظارات فعالان بازار قرار دارند. از این رو، تحلیل منظم وضعیت معاملات این محصولات می‌تواند تصویر روشن‌تری از تعادل یا عدم تعادل بازار، میزان پایداری عرضه و کیفیت کشف قیمت در بورس‌های کالایی ارائه کند.

گزارش حاضر با تمرکز بر معاملات هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، به ارزیابی وضعیت چهار گروه اصلی محصولات پالایشگاهی می‌پردازد و تلاش دارد روندهای غالب بازار را از منظر عرضه، تقاضا، رقابت قیمتی و رفتار معاملاتی فعالان بررسی کند. هدف از این گزارش، ارائه تصویری تحلیلی و منسجم از شرایط بازار در این مقطع زمانی و فراهم کردن مبنایی برای تصمیم‌گیری دقیق‌تر فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان و سیاست‌گذاران حوزه انرژی و صنایع وابسته است.

۱. میعانات گازی

میعانات گازی طی هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ توسط هیچ شرکتی در بورس انرژی ایران عرضه نشد.

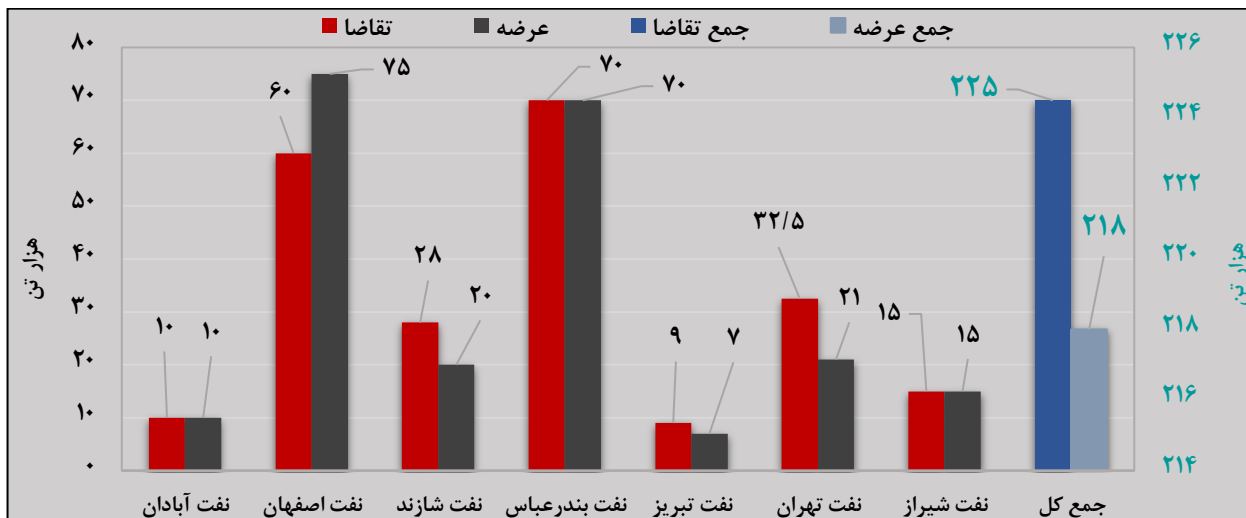
۲. وکیوم باتوم

در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، بازار وکیوم‌باتوم بورس کالای ایران شاهد عرضه این محصول توسط هفت پالایشگاه شامل پالایش نفت آبادان، پالایش نفت اصفهان، پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند، پالایش نفت بندرعباس، پالایش نفت تبریز، پالایش نفت تهران و پالایش نفت شیراز بود. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد پالایش نفت اصفهان و پالایش نفت بندرعباس با عرضه به ترتیب ۷۵ و ۷۰ هزار تن، بیشترین حجم عرضه هفتگی را به خود اختصاص داده‌اند. در مقابل، پالایش نفت تبریز با عرضه ۷ هزار تن، کمترین حجم عرضه را در میان پالایشگاه‌های عرضه‌کننده به ثبت رساند. در سمت تقاضا نیز بیشترین حجم تقاضای ثبت‌شده مربوط به پالایش نفت بندرعباس با ۷۰ هزار تن و پالایش نفت اصفهان با ۶۰ هزار تن بود. بررسی تطبیقی عرضه و تقاضا نشان می‌دهد بازار وکیوم‌باتوم در این هفته برخلاف برخی هفته‌های گذشته، وضعیت یکسانی در میان پالایشگاه‌ها نداشته و هم‌زمان کسری عرضه، مازاد عرضه و تناسب میان عرضه و تقاضا در معاملات پالایشگاه‌های مختلف مشاهده شده است.

در این میان، بیشترین کسری عرضه مربوط به پالایش نفت تهران با ۱۲ هزار تن بوده است؛ به این معنا که حجم تقاضای ثبت‌شده برای وکیوم‌باتوم این پالایشگاه از میزان عرضه آن بیشتر بوده است. در مقابل، پالایش نفت اصفهان با ۱۵ هزار تن، بیشترین مازاد عرضه را در میان پالایشگاه‌های عرضه‌کننده به ثبت رساند. همچنین، عرضه و تقاضای وکیوم‌باتوم پالایش

نفت آبادان، بندرعباس و شیراز در سطحی متناسب قرار داشته و میان حجم عرضه و تقاضای ثبت‌شده برای این پالایشگاه‌ها تعادل برقرار بوده است.

شکل ۱. وضعیت عرضه و تقاضای وکیوم باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

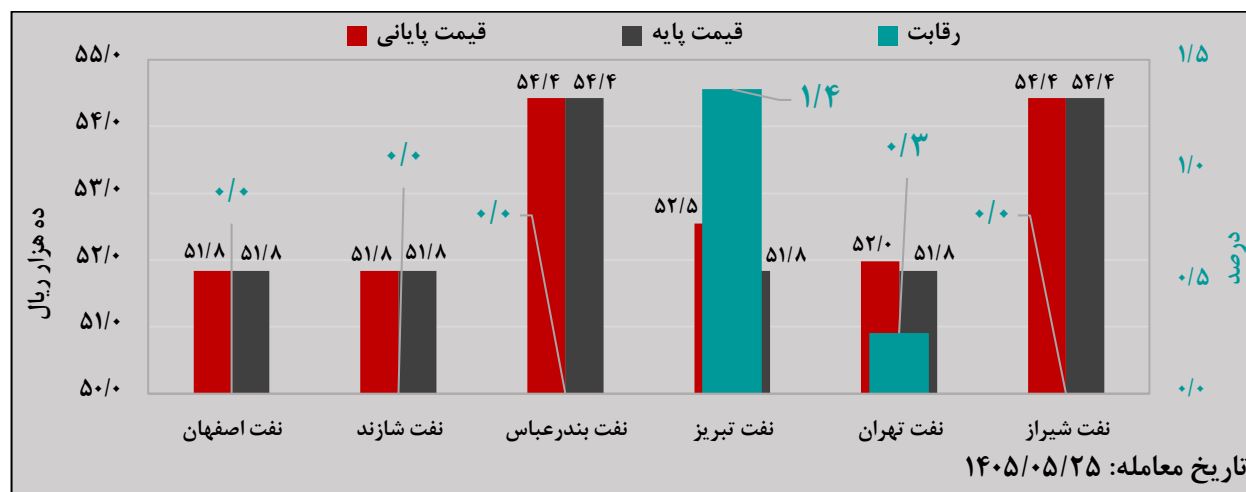

مأخذ: بورس کالای ایران.

در کنار نگاه به عملکرد تفکیکی پالایشگاه‌ها، بررسی مجموع عرضه و تقاضای این واحدها نشان می‌دهد که در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، مجموع تقاضای ثبت‌شده برای وکیوم باتوم با ۲۲۵ هزار تن، از مجموع عرضه ۲۱۸ هزار تنی این محصول در بورس کالای ایران بیشتر بوده است. به این ترتیب، در مجموع بازار با کسری ۷ هزار تنی عرضه نسبت به تقاضای ثبت‌شده مواجه بوده است.

همچنین، علاوه بر بررسی وضعیت عرضه و تقاضای وکیوم باتوم در بورس کالای ایران در هفته چهارم مردادماه، وضعیت رقابت بر سر قیمت پایانی در معاملات انجام‌شده در بورس کالا نیز در ادامه ارائه می‌شود. میزان رقابت قیمتی برای وکیوم باتوم معامله‌شده شرکت‌های یادشده در بورس کالا در هفته چهارم مردادماه در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل ۲. میزان رقابت قیمتی وکیوم باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، در میان عرضه‌های وکیوم‌باتوم پالایشگاه‌های مورد بررسی، پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند، پالایش نفت تبریز و پالایش نفت تهران با فشار تقاضا مواجه بودند؛ با این حال، این فشار تنها در معاملات وکیوم‌باتوم پالایش نفت تبریز و پالایش نفت تهران به شکل‌گیری رقابت قیمتی منجر شد. میزان رقابت قیمتی در این دو عرضه به ترتیب ۱/۴ درصد و ۰/۳ درصد بوده که با توجه به محدود بودن این ارقام، نشان‌دهنده شکل‌گیری رقابت قیمتی در سطحی ناچیز است.

در مقابل، در سایر عرضه‌های وکیوم‌باتوم، رقابت قیمتی صفر درصد بوده و معاملات در همان سطح قیمت پایه انجام شده است. بنابراین، با وجود ثبت فشار تقاضا در برخی عرضه‌ها، در مجموع بازار وکیوم‌باتوم هفته چهارم مردادماه نشانه‌ای از رقابت قیمتی قابل‌توجه مشاهده نمی‌شود و افزایش قیمت پایانی نسبت به قیمت پایه، در موارد محدود نیز بسیار جزئی بوده است.

در مجموع، بررسی بازار وکیوم‌باتوم در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که پس از چند هفته محدودیت محسوس در تقاضا، رونق نسبی به معاملات این محصول بازگشته است؛ به گونه‌ای که مجموع تقاضای ثبت‌شده با ۲۲۵ هزار تن، از مجموع عرضه ۲۱۸ هزار تنی پیشی گرفته و کسری ۷ هزار تنی عرضه نسبت به تقاضا ایجاد شده است. همچنین، در سطح تفکیکی پالایشگاه‌ها، برخلاف هفته‌های گذشته که بخش قابل‌توجهی از عرضه‌ها با تقاضای محدود یا بدون تقاضا مواجه بودند، در این هفته برای بخش عمده عرضه‌ها تقاضای مؤثر شکل گرفته و هم‌زمان مواردی از کسری، مازاد و تناسب عرضه و تقاضا مشاهده شده است. با این حال، افزایش تقاضا هنوز به فشار قابل‌توجه بر قیمت‌ها منجر نشده و میزان افزایش قیمت در معاملات پالایش نفت تبریز و تهران نیز محدود بوده است. بنابراین، می‌توان گفت بازار وکیوم‌باتوم در این هفته از نظر حجم تقاضا و تحرک معاملاتی نسبت به هفته‌های قبل بهبود یافته، اما این تغییر در شرایطی رخ داده که فشار قیمتی همچنان محدود باقی مانده است.

۳. روغن پایه

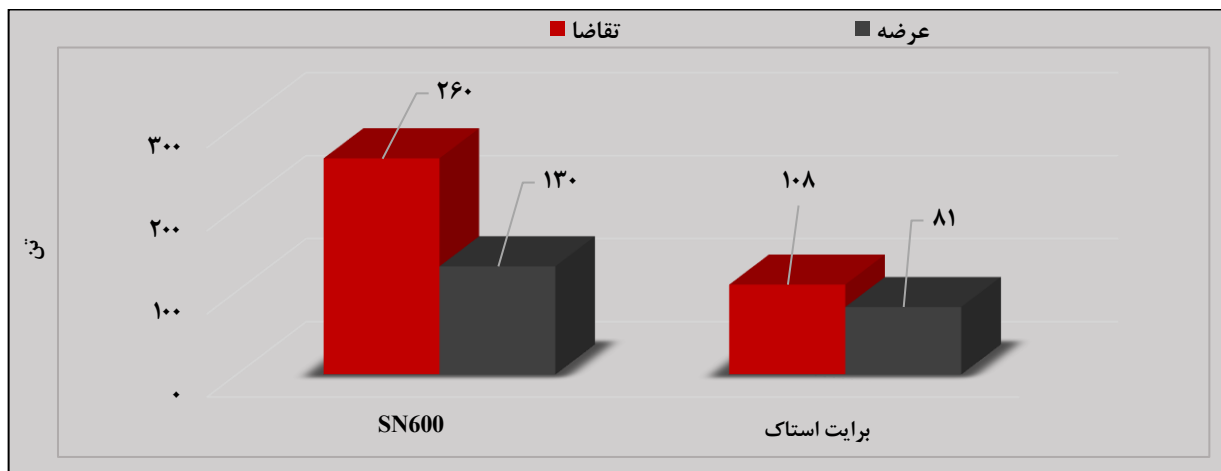
روغن پایه در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ توسط چهار تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران)، نفت بهران، نفت پارس و نفت سپاهان در بورس کالای ایران عرضه شد که در ادامه مروری بر عملکرد این تولیدکننده‌ها در هفته مذکور خواهیم داشت.

۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول

در هفته چهارم مردادماه، مجموعه نفت ایرانول دو نوع روغن پایه شامل SN600 و برای استاک را در بورس کالای ایران عرضه کرد.

وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه‌های SN600 و برای استاک مجموعه نفت ایرانول برای هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ در شکل زیر قابل مشاهده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، برای روغن پایه SN600، تقاضای ثبت‌شده در بورس کالا حدود ۲ برابر عرضه انجام‌شده بوده و کسری عرضه ۱۳۰ تن به ثبت رسیده است که بیانگر فشار تقاضای قابل‌توجه در این گرید است. همچنین، برای روغن پایه برای استاک نیز حجم تقاضای ثبت‌شده از میزان عرضه بیشتر بوده، اما کسری عرضه در این گرید با ۲۷ تن، محدودتر از SN600 بوده است؛ بنابراین، اگرچه در برای استاک نیز تقاضا از عرضه پیشی گرفته، اما شکاف میان عرضه و تقاضا در این محصول نسبتاً محدود بوده است.

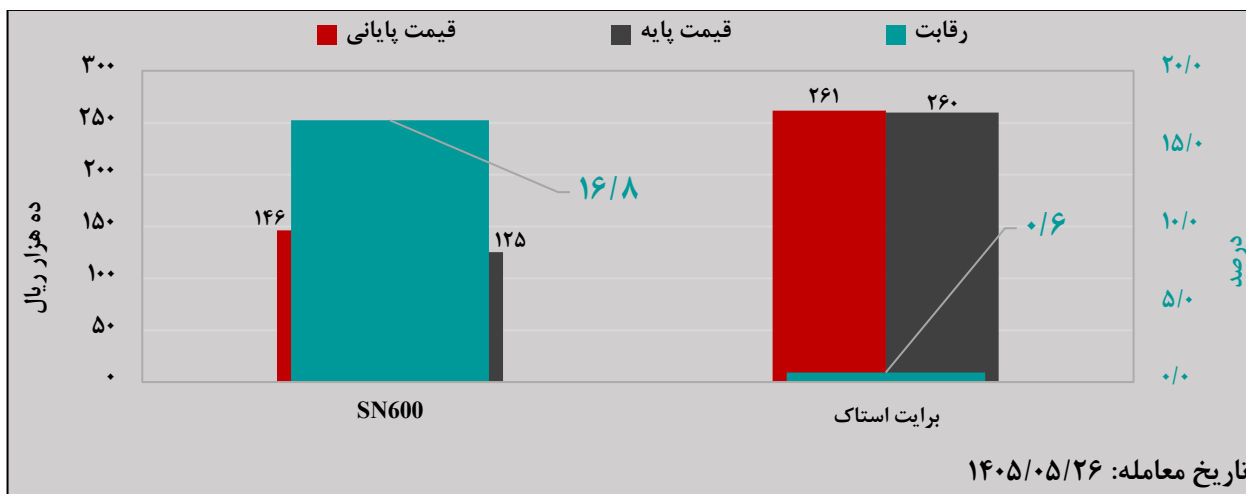
شکل ۳. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت ایرانول (تهران)؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایانی معاملات و قیمت‌های پایه عرضه روغن‌های پایه شرکت نفت ایرانول (تهران) نشان می‌دهد که در هفته مورد بررسی، روغن پایه SN600 این شرکت، که با فشار تقاضای بیشتری مواجه بود، با ۱۶/۸ درصد رقابت قیمتی معامله شد و قیمت پایانی آن به ۱۴۶ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم رسید. در مقابل، برای استاک با وجود ثبت تقاضای بالاتر از عرضه، به دلیل محدود بودن فشار تقاضا، تنها ۰/۶ درصد رقابت قیمتی را تجربه کرد. بر این اساس، تفاوت محسوس در میزان رقابت ثبت‌شده میان دو گرید، بیانگر شدت بیشتر تقاضا برای SN600 نسبت به برای استاک در معاملات هفته چهارم مردادماه است.

شکل ۴. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت ایرانول (تهران)؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

تاریخ معامله: ۱۴۰۵/۰۵/۲۶

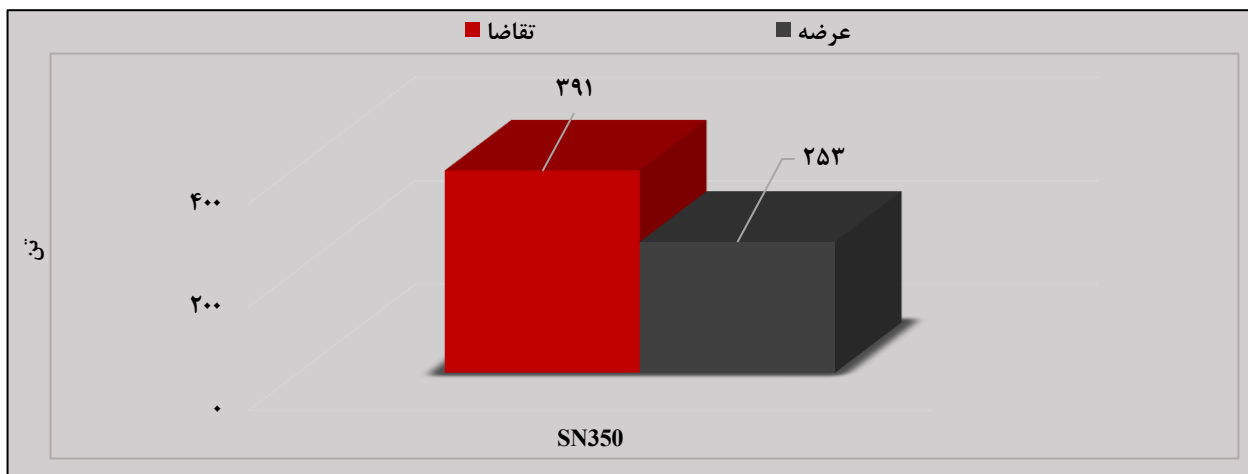
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۲. روغن پایه؛ نفت بهران

شرکت نفت بهران در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ تنها روغن پایه SN350 را در بورس کالای ایران عرضه کرد که وضعیت عرضه و تقاضای آن در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد تقاضای ثبت‌شده برای

این محصول از حجم عرضه فراتر رفته و بازار SN350 با کسری عرضه مواجه بوده است؛ به گونه‌ای که حجم عرضه این محصول ۱۳۸ تن کمتر از تقاضای ثبت شده بوده و در نتیجه، حدود ۳۵ درصد از تقاضای موجود بدون پوشش عرضه باقی مانده است.

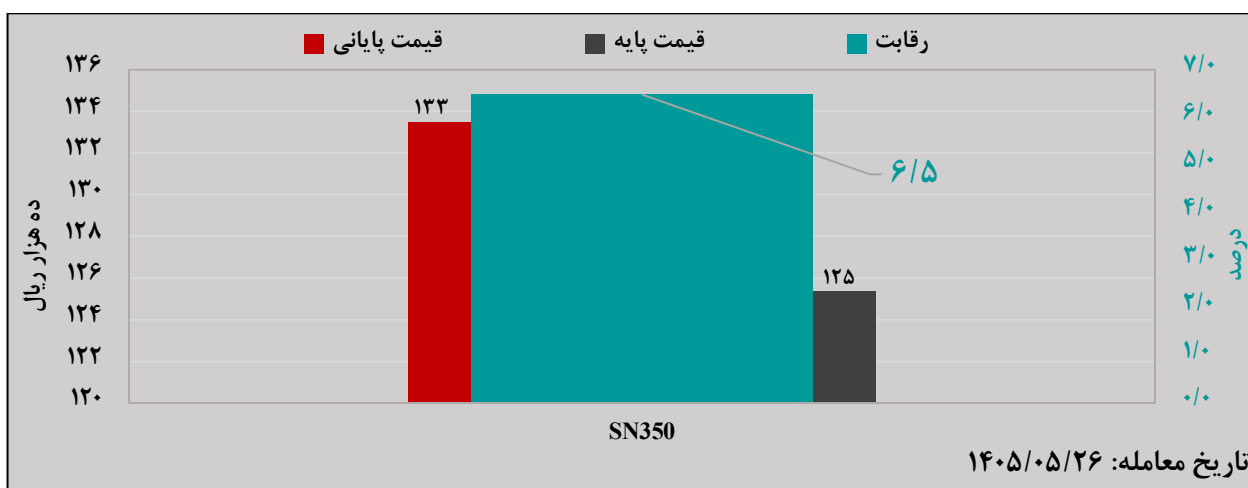
شکل ۵. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت بهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایه و قیمت پایانی معامله روغن پایه SN350 تولیدی شرکت نفت بهران در بورس کالای ایران طی هفته چهارم مردادماه نشان می‌دهد که وجود فشار تقاضا به شکل گیری رقابت قیمتی منجر شده است؛ به طوری که این گرید با ۶/۵ درصد رقابت نسبت به قیمت پایه، در نرخ ۱۳۳ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله شده است.

شکل ۶. میزان رقابت قیمتی روغن پایه SN350 شرکت نفت بهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

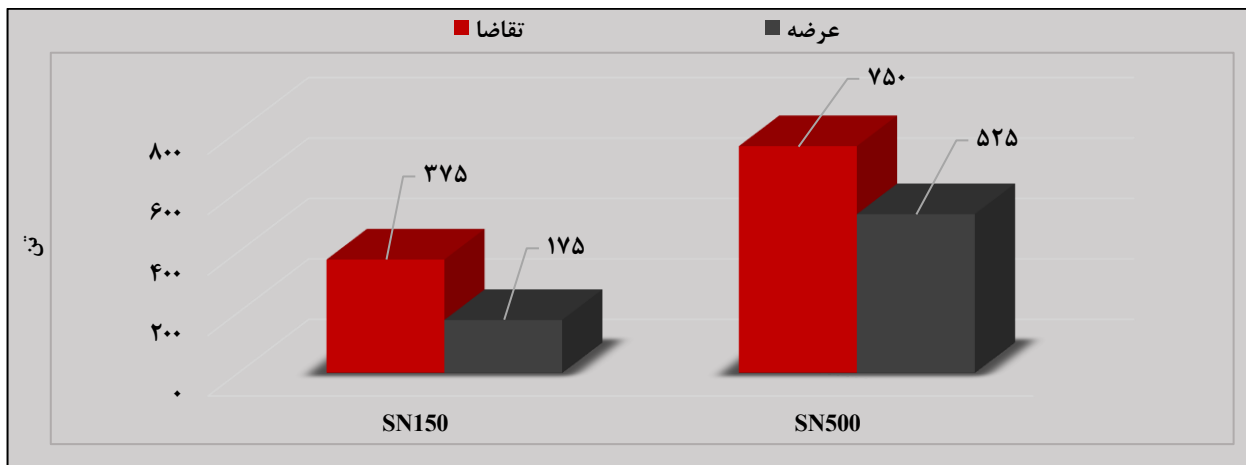
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس

شرکت نفت پارس در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ دو نوع روغن پایه، SN150 و SN500، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. در شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای هر دو نوع روغن پایه در بورس برای هفته مذکور آمده است. همانطور که

مشاهده می‌شود، میزان تقاضای ثبت شده در هفته چهارم مردادماه برای SN150 نفت پارس ۲/۱ برابر عرضه (معادل ۲۰۰ تن کسری عرضه) انجام شده بوده است. همچنین، برای گرید SN500 نفت پارس نیز تقاضا معادل ۲۲۵ تن بیشتر از عرضه به ثبت رسیده است؛ که نشان دهنده وجود فشار تقاضا برای هر دو گرید شرکت مذکور در معاملات بورسی است.

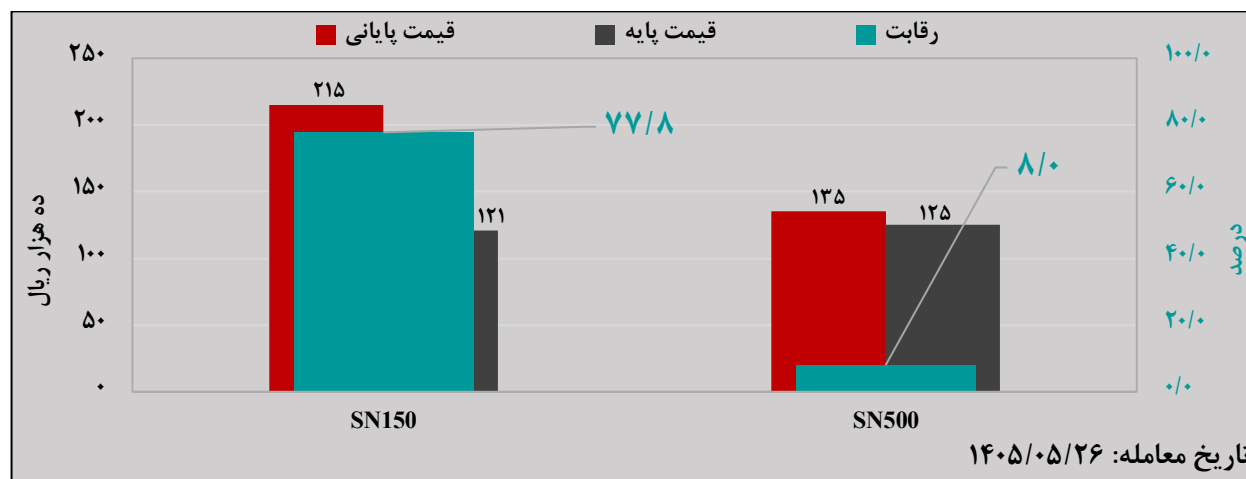
شکل ۷. وضعیت عرضه و تقاضای انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایانی معاملات و قیمت‌های پایه روغن پایه‌های عرضه شده توسط شرکت نفت پارس در بورس کالای ایران طی بازه زمانی مورد بررسی، نشان می‌دهد که روغن پایه SN150 با وجود فشار تقاضای یادشده با رقابت قیمتی قابل توجهی به اندازه ۷۷/۸ درصد مواجه بوده است. در مقابل، برای روغن پایه SN500 با توجه به فشار تقاضای کمتر نسبت به نوع دیگر روغن پایه تولیدی نفت پارس رقابت قیمتی بسیار کمتری نیز به میزان ۸ درصد به ثبت رسیده است. این تفاوت در میزان رقابت، نشان می‌دهد که بازار در هر دو گرید با سیطره تقاضای خریداران مواجه بوده، با این حال شدت محدودیت عرضه در گرید SN150، منجر به رفتارهای هیجانی‌تر و رشد قیمت بسیار بیشتری در مقایسه با گرید SN500 شده است.

شکل ۸. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

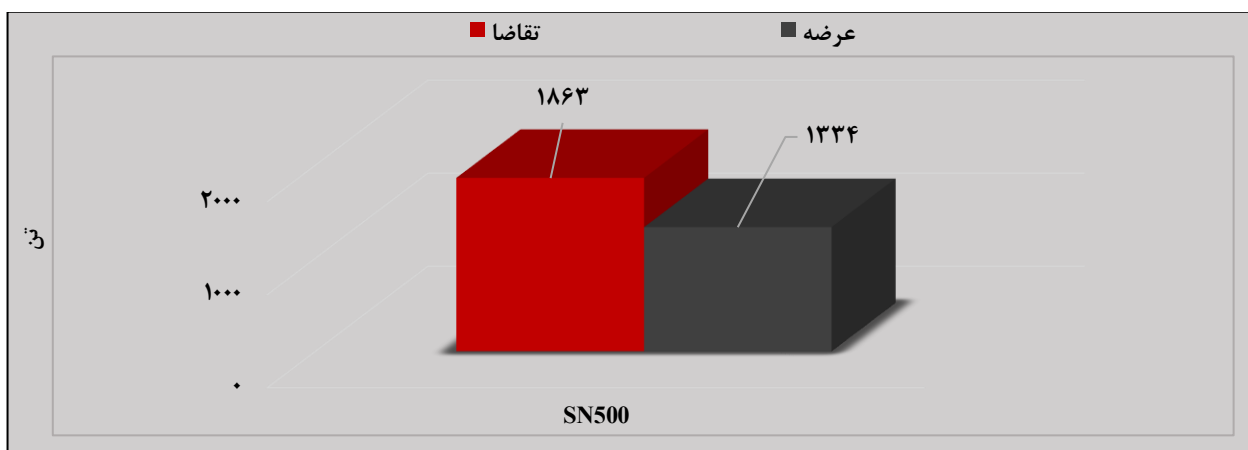
تاریخ معامله: ۱۴۰۵/۰۵/۲۶

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۴. روغن پایه؛ نفت سپاهان

این مجموعه در هفته چهارم مردادماه سال جاری تنها یک نوع روغن پایه، روغن پایه SN500، را در بورس کالای ایران عرضه کرد؛ که در نمودار زیر وضعیت عرضه و تقاضای آن در بورس کالا قابل مشاهده است. روغن پایه SN500 نفت سپاهان در بازه‌ی مذکور عرضه‌ای کمتر از تقاضای ثبت‌شده برای آن در بورس کالا، به میزان ۵۲۹ تن، داشته است.

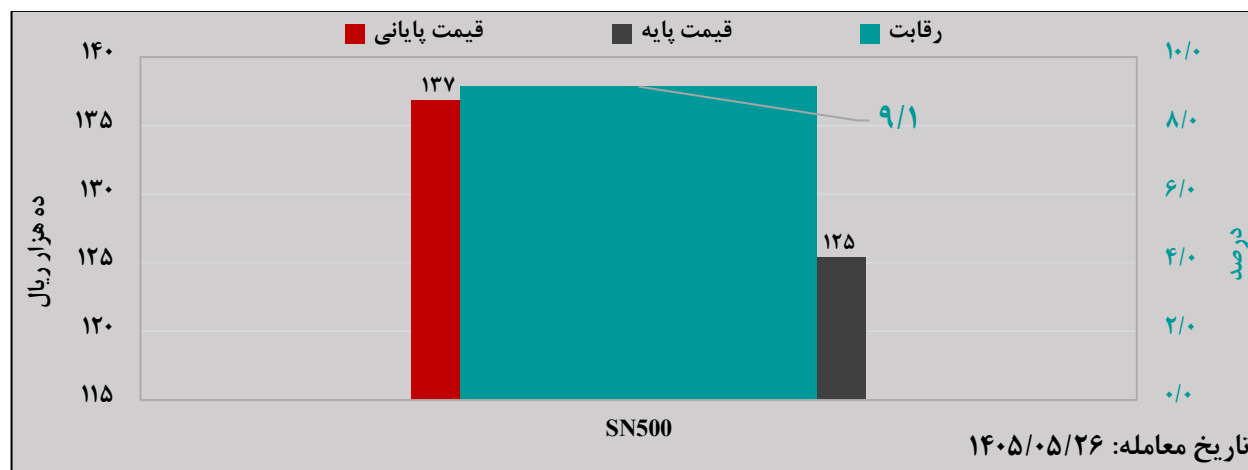
شکل ۹. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت سپاهان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایانی و قیمت پایه عرضه روغن پایه SN500 این شرکت در بورس کالا طی هفته مذکور نشان می‌دهد که تک روغن پایه عرضه‌شده توسط مجموعه نفت سپاهان با توجه به فشار تقاضای موجود برای آن طی معامله انجام‌شده با رقابت قیمتی به میزان ۹/۱ درصد مواجه بوده است.

شکل ۱۰. میزان رقابت قیمتی روغن پایه SN500 شرکت نفت سپاهان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در مجموع، بررسی معاملات روغن پایه در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که تقاضا در اغلب گزیده‌های عرضه‌شده از میزان عرضه پیشی گرفته و بازار با محدودیت عرضه در بخش قابل توجهی از محصولات مواجه بوده است؛ به‌طوری‌که در هر چهار تولیدکننده مورد بررسی، حداقل یکی از گزیده‌های عرضه‌شده با کسری عرضه همراه بوده است.

شدت این عدم توازن در برخی گریدها، به‌ویژه SN150 نفت پارس و SN600 نفت ایرانول، با افزایش قابل توجه قیمت پایانی نسبت به قیمت پایه همراه شده، در حالی که در برخی دیگر، از جمله برای استاک ایرانول، فشار تقاضا محدودتر بوده و تغییر قیمت نیز در سطح ناچیزی قرار داشته است. در مجموع، غلبه تقاضا بر عرضه و تداوم محدودیت تأمین در بخش‌هایی از بازار روغن پایه، مهم‌ترین ویژگی معاملات این هفته بوده و می‌تواند هزینه تأمین خوراک تولیدکنندگان پایین‌دستی روانکار را تحت تأثیر قرار دهد.

۴. اسلاک واکس/پارافین واکس

اسلاک واکس در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ توسط سه تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران و آبادان)، نفت بهران و نفت پارس، در بورس کالای ایران عرضه شد. همچنین، عرضه‌ی کالای پارافین واکس نیز توسط نفت سپاهان انجام شد که در ادامه مروری بر عملکرد هر تولیدکننده در این بازه خواهیم داشت.

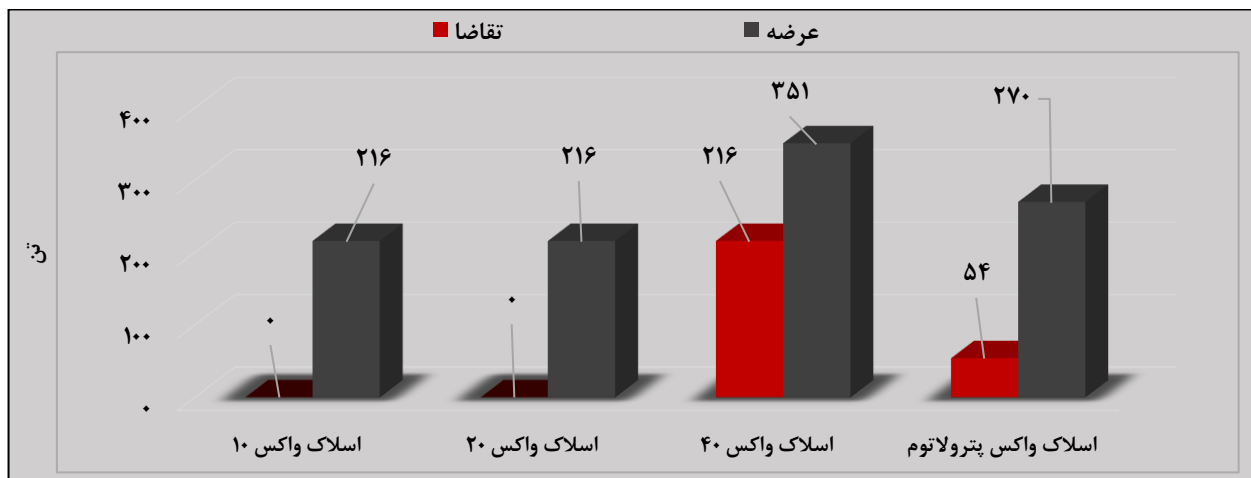
۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول

این مجموعه در چهارم مردادماه ۱۴۰۵ پنج نوع اسلاک واکس را در بورس کالای ایران عرضه کرد؛ که عبارتند از: اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۲۰، اسلاک واکس ۴۰، اسلاک واکس پترولاتوم (نفت ایرانول تهران) و اسلاک واکس ۱۰ (نفت ایرانول آبادان). در ادامه وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس و رقابت قیمتی آنها برای هر یک از شرکت‌های نفت ایرانول تهران و نفت ایرانول آبادان ارائه خواهد شد.

۴-۱-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران

شرکت نفت ایرانول تهران در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، چهار گرید اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۲۰، اسلاک واکس ۴۰ و پترولاتوم را در بورس کالای ایران عرضه کرد که وضعیت عرضه و تقاضای این محصولات در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که در هفته مورد بررسی، اسلاک واکس ۴۰ با عرضه ۳۵۱ تن، بیشترین حجم عرضه را در میان گریدهای عرضه‌شده شرکت نفت ایرانول تهران به خود اختصاص داده است. با این حال، در مجموع هر چهار گرید با مازاد عرضه مواجه بوده‌اند. در این میان، برای اسلاک واکس ۴۰، از مجموع ۳۵۱ تن عرضه، ۲۱۶ تن تقاضا به ثبت رسیده و در نتیجه ۱۳۵ تن مازاد عرضه باقی مانده است. همچنین، برای پترولاتوم از ۲۷۰ تن عرضه‌شده، ۵۴ تن تقاضا ثبت شده و ۲۱۶ تن مازاد عرضه به ثبت رسیده است. در مقابل، برای اسلاک واکس ۱۰ و اسلاک واکس ۲۰ هیچ‌گونه تقاضایی در بورس کالا ثبت نشده و کل حجم عرضه این دو گرید بدون تقاضا باقی مانده است. بنابراین، اگرچه برای اسلاک واکس ۴۰ و پترولاتوم تقاضا در بورس کالا شکل گرفته، اما هیچ‌یک از گریدهای عرضه‌شده ایرانول تهران در این هفته با کسری عرضه مواجه نبوده و در تمامی موارد، حجم عرضه از تقاضای ثبت‌شده بیشتر بوده است.

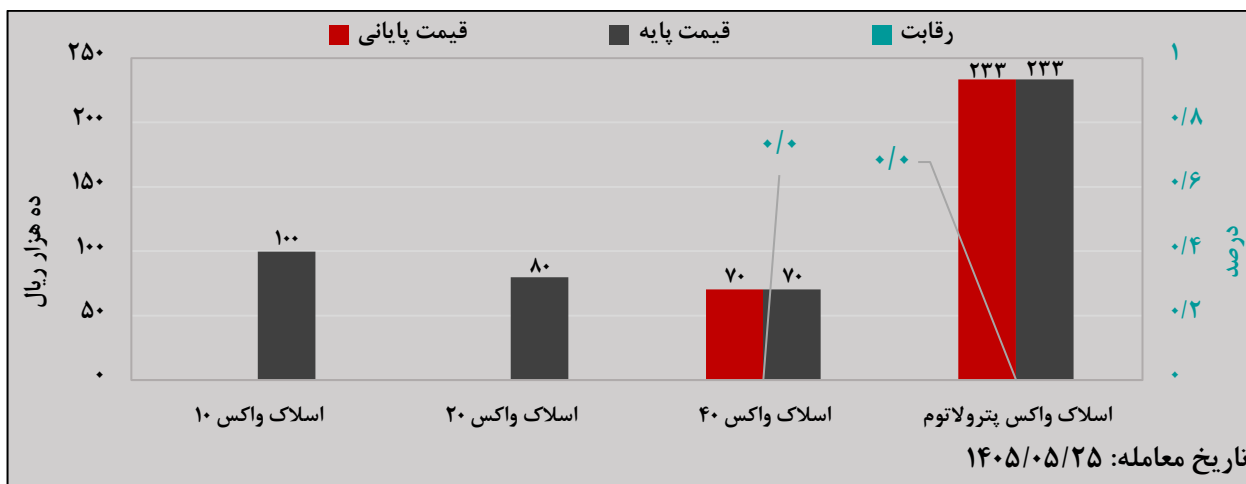
شکل ۱۱. وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، نمودار زیر میزان رقابت قیمتی، یعنی تفاوت میان قیمت پایانی و قیمت پایه، در معاملات انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران را نشان می‌دهد. بررسی داده‌ها حاکی از آن است که در هفته مورد بررسی، وضعیت قیمتی هر یک از گریدها متناسب با شرایط عرضه و تقاضای آن‌ها بوده است. در این میان، اسلاک واکس ۴۰ و پترولاتوم به دلیل نبود فشار تقاضای کافی، بدون رقابت قیمتی و در سطح قیمت پایه معامله شدند. در مقابل، اسلاک واکس ۱۰ و ۲۰ به دلیل عدم ثبت تقاضا، بدون انجام معامله باقی ماندند و در نتیجه، بررسی رقابت قیمتی برای این دو گرید موضوعیت نداشته است.

شکل ۱۲. میزان رقابت قیمتی انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

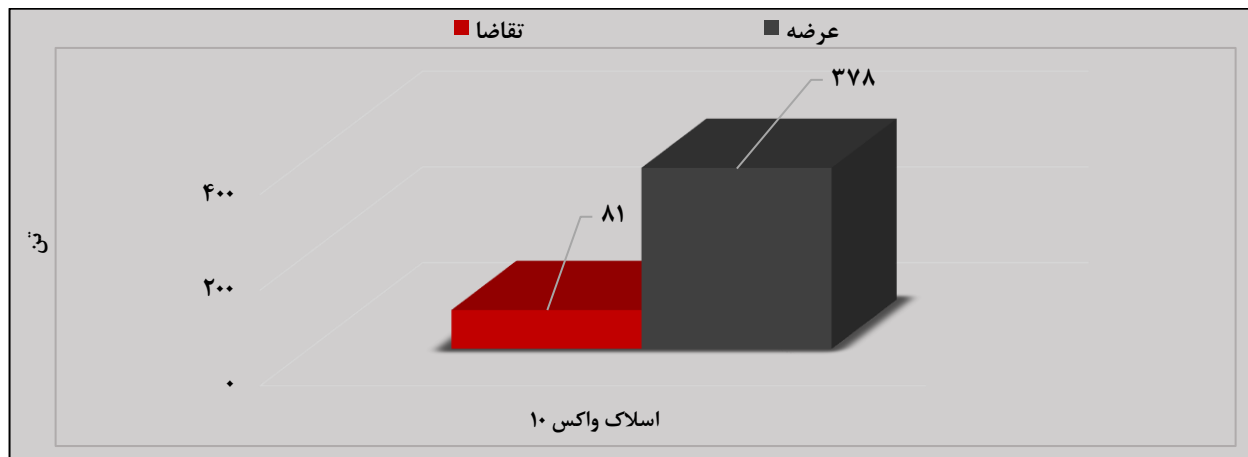
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۱-۴. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان

شرکت نفت ایرانول (آبادان) در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، تنها یک گرید اسلاک واکس، اسلاک واکس ۱۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصول در بازه زمانی مورد بررسی در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که حجم عرضه اسلاک واکس ۱۰ به مراتب بیشتر از تقاضای ثبت شده بوده؛

به‌طوری‌که عرضه این محصول حدود ۴/۷ برابر تقاضای ثبت‌شده بوده و در نتیجه، ۲۹۷ تن مازاد عرضه در معاملات این هفته به ثبت رسیده است.

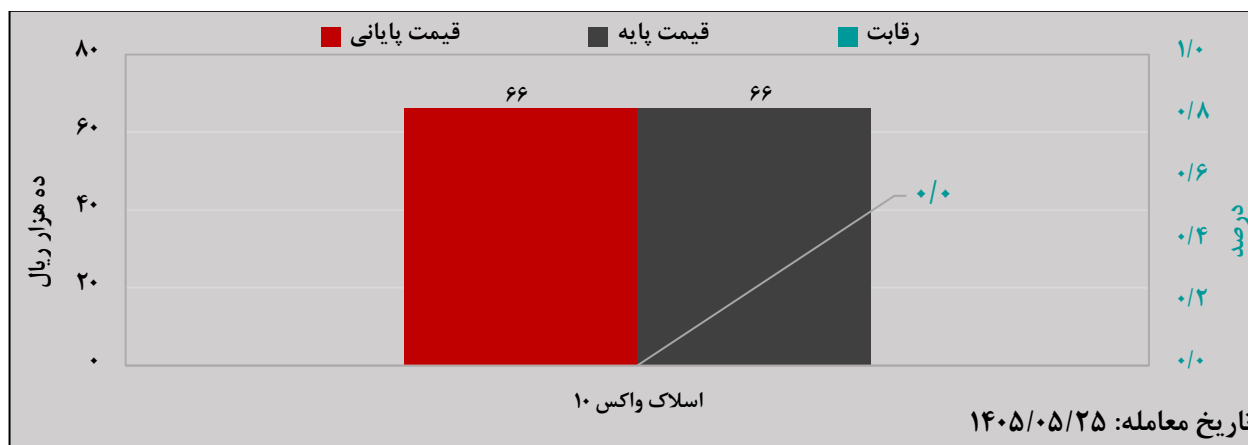
شکل ۱۳. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، میزان رقابت بین قیمت پایانی و قیمت پایه برای اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان در شکل زیر قابل مشاهده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، به دلیل عدم وجود فشار تقاضا برای گرید مذکور، این محصول در هفته مورد بررسی با رقابت قیمتی صفر و در قیمت پایه ۶۶ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله شده است.

شکل ۱۴. میزان رقابت قیمتی اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

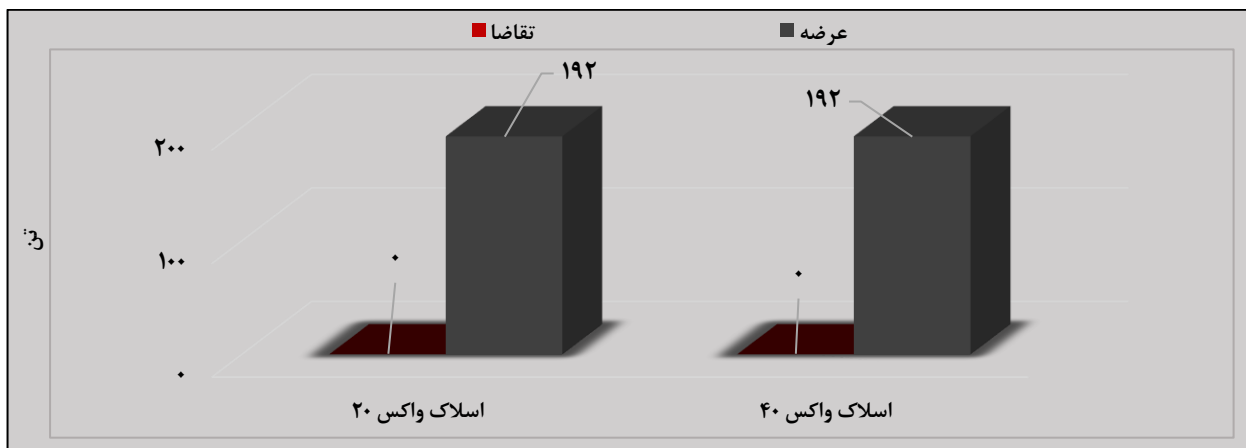

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۴. اسلاک واکس؛ نفت بهران

شرکت نفت بهران در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، دو گرید اسلاک واکس ۲۰ و اسلاک واکس ۴۰ را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصولات در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که هر دو گرید با ۱۹۲ تن عرضه در بورس کالا ارائه شدند، اما هیچ‌گونه تقاضایی برای هیچ‌یک از این دو محصول به ثبت نرسید و در نتیجه، کل حجم عرضه هر دو گرید بدون تقاضا باقی ماند.

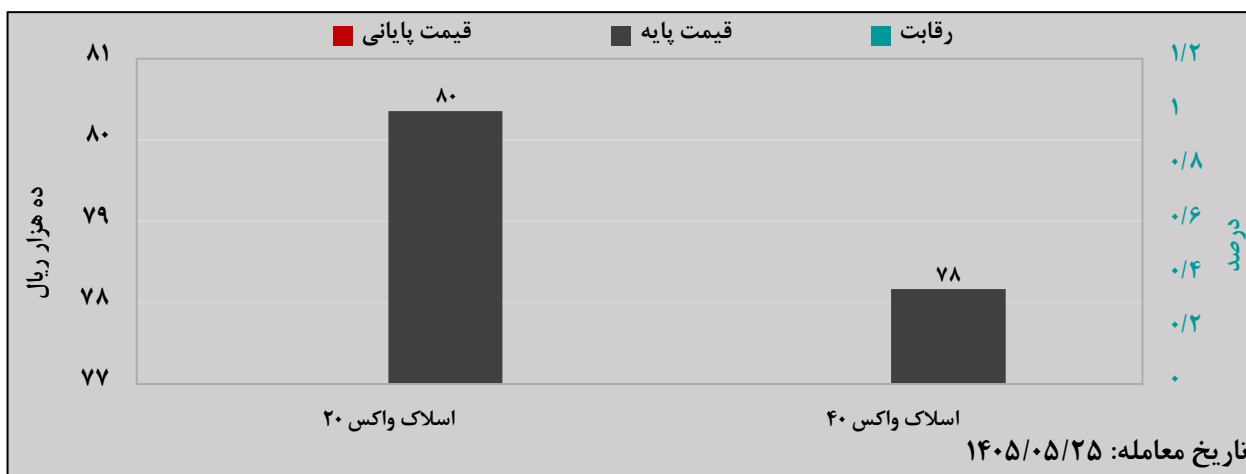
شکل ۱۵. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت بهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایه عرضه اسلاک واکس شرکت نفت بهران نشان می‌دهد که در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، برای هیچ‌یک از دو گرید اسلاک واکس ۲۰ و اسلاک واکس ۴۰ تقاضایی در بورس کالا ثبت نشده و در نتیجه معاملاتی نیز برای این محصولات انجام نشده است؛ بنابراین، موضوع رقابت قیمتی برای هر دو گرید در هفته مورد بررسی منتفی بوده است. اسلاک واکس ۲۰ با قیمت پایه ۸۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم و اسلاک واکس ۴۰ با قیمت پایه ۷۸ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم عرضه شدند، اما عدم ثبت تقاضا مانع از شکل‌گیری معامله برای هر دو محصول شد.

شکل ۱۶. میزان رقابت قیمتی انواع اسلاک واکس شرکت نفت بهران؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

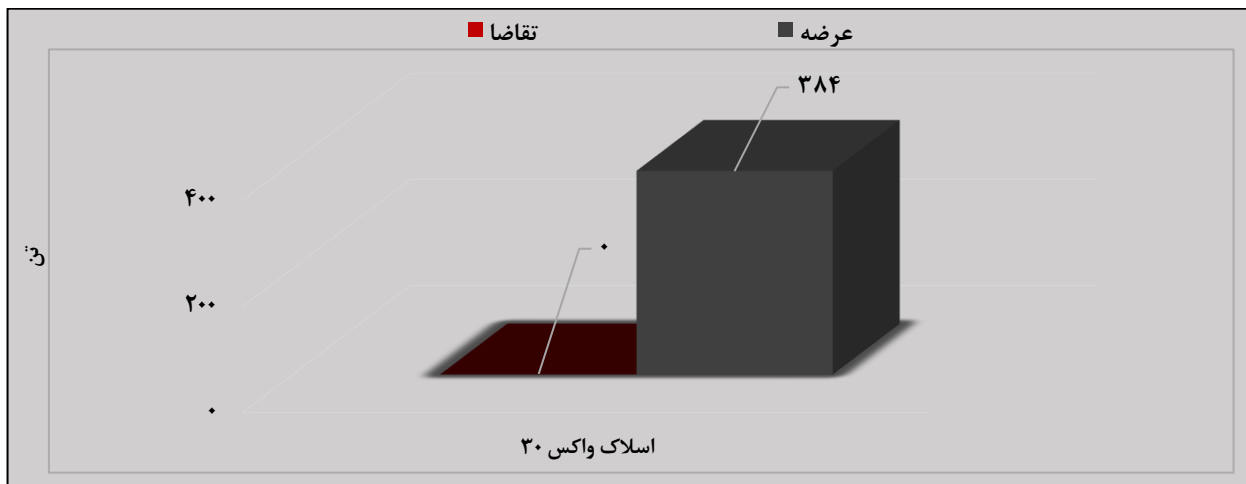
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۴. اسلاک واکس؛ نفت پارس

مجموعه نفت پارس در هفته چهارم مردادماه سال ۱۴۰۵، تنها یک نوع اسلاک واکس، اسلاک واکس ۳۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس مذکور توسط نفت پارس را در بورس کالای ایران در بازه مورد بررسی نشان می‌دهد. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که ۳۸۴ تن اسلاک واکس ۳۰ عرضه شده، اما

هیچ‌گونه تقاضایی برای آن در بورس کالا به ثبت نرسیده است؛ در نتیجه، کل حجم عرضه این محصول معادل ۳۸۴ تن مازاد عرضه باقی مانده و معامله‌ای برای آن انجام نشده است.

شکل ۱۷. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت پارس؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

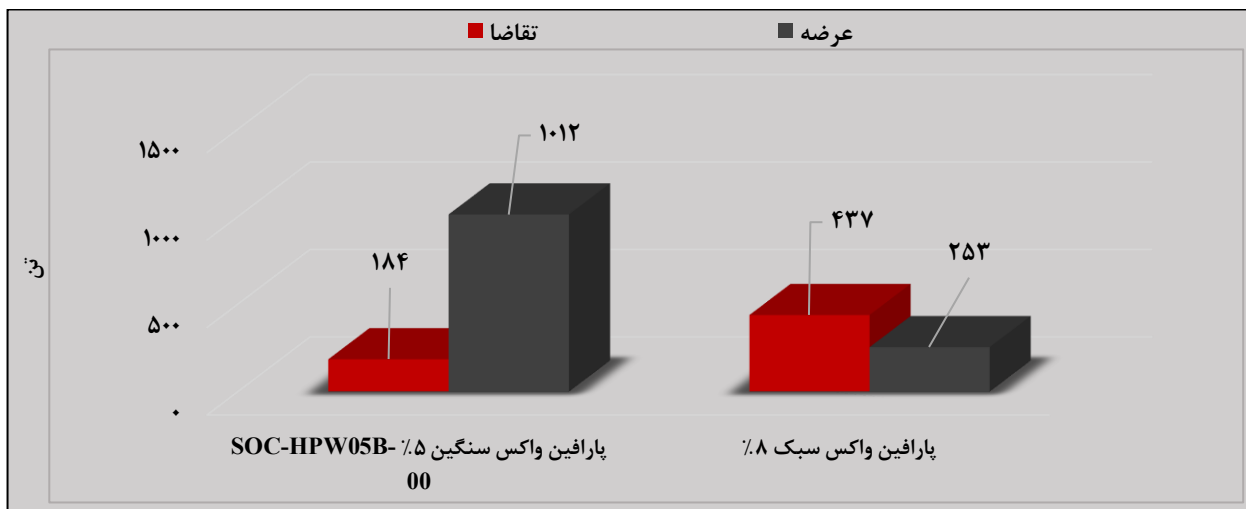
مأخذ: بورس کالای ایران.

بررسی معاملات اسلاک واکس ۳۰ شرکت نفت پارس در بورس کالای ایران طی هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که با وجود عرضه ۳۸۴ تن از این محصول، هیچ‌گونه تقاضایی برای آن در بورس کالا به ثبت نرسیده و در نتیجه معامله‌ای انجام نشده است؛ بنابراین، موضوع رقابت قیمتی برای این محصول در هفته مورد بررسی منتفی بوده است. قیمت پایه عرضه اسلاک واکس ۳۰ در این هفته ۱۸،۰۸۶۸ ریال به ازای هر کیلوگرم تعیین شده است.

۴-۴. پارافین واکس؛ نفت سپاهان

مجموعه نفت سپاهان در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵، دو گرید پارافین واکس شامل پارافین واکس سنگین ۵٪ (نماد B00) و پارافین واکس سبک ۸٪ را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصولات در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که در این هفته، پارافین واکس سنگین ۵٪ با مازاد عرضه قابل توجه ۸۲۸ تنی مواجه بوده که نشان‌دهنده فاصله محسوس میان حجم عرضه و تقاضای ثبت‌شده برای این محصول است. در مقابل، پارافین واکس سبک ۸٪ با کسری عرضه ۱۸۴ تن همراه بوده و حجم تقاضای ثبت‌شده برای آن از میزان عرضه پیشی گرفته است. بر این اساس، وضعیت معاملات پارافین واکس نفت سپاهان در این هفته، تفاوت محسوسی میان شرایط عرضه و تقاضای دو گرید را نشان می‌دهد؛ به‌طوری‌که در یک گرید مازاد قابل توجه و در گرید دیگر کسری عرضه مشاهده شده است.

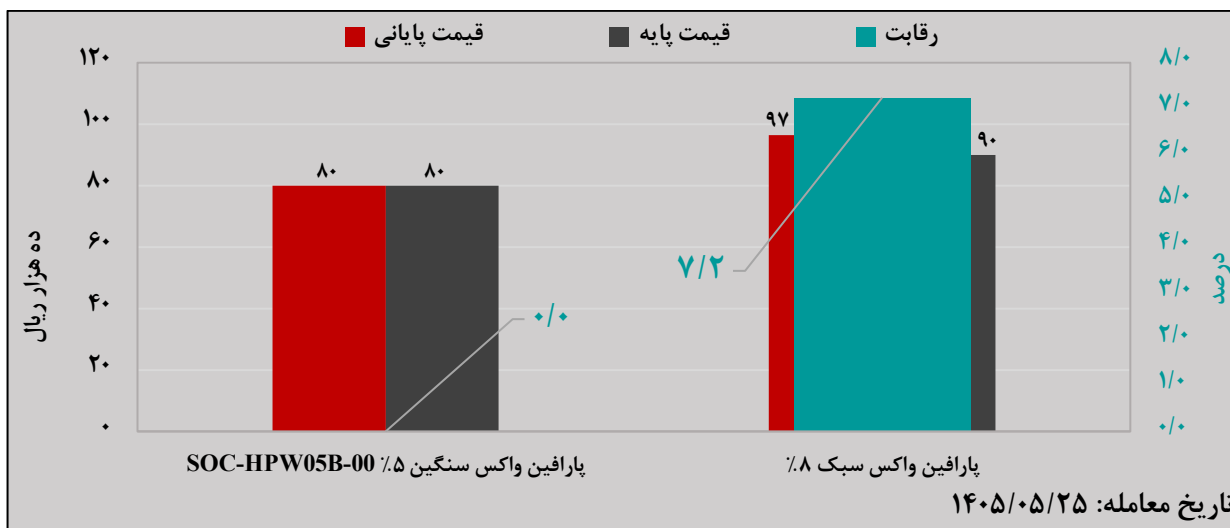
شکل ۱۸. وضعیت عرضه و تقاضای پارافین واکس شرکت نفت سپاهان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

بررسی قیمت پایانی معاملات و قیمت پایه عرضه پارافین واکس‌های شرکت نفت سپاهان در بورس کالای ایران طی هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که پارافین واکس سنگین ۵٪ (نماد B00) به دلیل وجود مازاد عرضه قابل توجه و نبود فشار تقاضای مؤثر، بدون رقابت قیمتی و در سطح قیمت پایه معامله شده است. در مقابل، پارافین واکس سبک ۸٪ به دلیل فشار تقاضا با ۷/۲ درصد رقابت قیمتی مواجه شد و در نهایت با قیمت ۹۷ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله شد. این تفاوت در رفتار قیمتی دو گرید، بیانگر شرایط متفاوت عرضه و تقاضای آن‌ها در معاملات هفته چهارم مردادماه است.

شکل ۱۹. میزان رقابت قیمتی انواع پارافین واکس شرکت نفت سپاهان؛ هفته چهارم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در مجموع، بررسی معاملات اسلاک واکس و پارافین واکس در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که بازار اسلاک واکس در این هفته با غلبه محسوس عرضه و ضعف تقاضا در بخش عمده گریدها مواجه بوده است؛ به‌طوری‌که در میان عرضه‌های نفت ایرانول تهران، آبادان، بهران و پارس، تنها برای بخشی از گریدها تقاضا ثبت شد و هیچ‌یک از عرضه‌های

بررسی شده با کسری عرضه مواجه نبودند. در مقابل، بخش قابل توجهی از عرضه‌ها، از جمله اسلاک‌واکس‌های نفت بهران و نفت پارس، بدون ثبت تقاضا باقی ماندند و در نتیجه معامله‌ای برای آن‌ها شکل نگرفت. در بازار پارافین‌واکس نیز تفاوت محسوسی میان دو گرید عرضه‌شده نفت سپاهان مشاهده شد؛ به گونه‌ای که پارافین‌واکس سنگین ۵٪ با مازاد عرضه قابل توجه ۸۲۸ تنی مواجه بود، در حالی که پارافین‌واکس سبک ۸٪ با کسری عرضه ۱۸۴ تنی روبه‌رو شد. در مجموع، وضعیت معاملات این هفته بیانگر ضعف تقاضا در بخش عمده بازار اسلاک‌واکس و در مقابل، وجود تقاضای مؤثرتر برای پارافین‌واکس سبک ۸٪ بوده است؛ وضعیتی که از منظر زنجیره ارزش پارافین، بر تفاوت شرایط تأمین خوراک در گریدهای مختلف تأکید دارد.

جمع‌بندی

بررسی معاملات خوراک و محصولات میانی پالایشگاهی در هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که بازار در این هفته از نظر وضعیت عرضه و تقاضا، رفتار یکسانی در گروه‌های مختلف نداشته است. در حالی که در بازار وکیوم‌باتوم، پس از محدودیت تقاضا در هفته‌های گذشته، تحرک و تقاضای بیشتری مشاهده شده، بازار روغن پایه همچنان با غلبه تقاضا و محدودیت عرضه در بخش قابل توجهی از گریدها مواجه بوده است. در مقابل، بازار اسلاک‌واکس عمدتاً تحت تأثیر ضعف تقاضا و مازاد عرضه قرار داشته و در بازار پارافین‌واکس نیز تفاوت محسوسی میان شرایط دو گرید عرضه‌شده مشاهده شده است. همچنین، عدم عرضه میعانات گازی در بورس انرژی، استمرار محدودیت در دسترسی به این محصول از مسیر معاملات بورس را نشان می‌دهد.

۱. میعانات گازی

در هفته چهارم مردادماه، هیچ‌گونه عرضه‌ای از میعانات گازی در بورس انرژی ایران انجام نشد؛ از این رو، برخلاف سایر محصولات مورد بررسی، امکان ارزیابی رفتار عرضه و تقاضای این محصول در بستر معاملات بورس وجود نداشت. تداوم نبود عرضه در بورس، عملاً ظرفیت این بازار برای کشف قیمت و تأمین میعانات از این مسیر را محدود نگه داشته است.

۲. وکیوم باتوم

بازار وکیوم‌باتوم در هفته چهارم مردادماه نسبت به هفته‌های پیشین نشانه‌های محسوسی از بهبود تقاضا و تحرک معاملاتی نشان داد. مجموع تقاضای ثبت‌شده با ۲۲۵ هزار تن، از عرضه ۲۱۸ هزار تنی پیشی گرفت و کسری ۷ هزار تنی در مجموع بازار ایجاد شد؛ ضمن آنکه در سطح پالایشگاه‌ها نیز هم‌زمان کسری، مازاد و تناسب عرضه و تقاضا مشاهده شد. با وجود افزایش تقاضا، این وضعیت به افزایش قابل توجه قیمت‌ها منجر نشد و رقابت قیمتی در عرضه‌هایی که با افزایش قیمت همراه بودند نیز در سطح محدودی باقی ماند. بنابراین، مهم‌ترین تغییر این هفته را می‌توان بازگشت نسبی تقاضا و رونق معاملات وکیوم‌باتوم دانست، بدون آنکه این افزایش تقاضا به فشار قیمتی قابل توجه منجر شده باشد.

۳. روغن پایه

در بازار روغن پایه، برخلاف وکیوم‌باتوم، غلبه تقاضا بر عرضه و محدودیت تأمین در بخش قابل توجهی از گریدها همچنان مشهود بود. هر چهار تولیدکننده مورد بررسی حداقل در یکی از گریدهای خود با کسری عرضه مواجه بودند و در برخی

محصولات، از جمله SN150 نفت پارس و SN600 نفت ایرانول، شکاف عرضه و تقاضا با افزایش قابل توجه قیمت نسبت به قیمت پایه همراه شد. در مقابل، در گریدهایی که فشار تقاضا محدودتر بود، تغییر قیمت نیز در سطح ناچیزی قرار داشت. در مجموع، شرایط این هفته نشان می‌دهد که محدودیت عرضه در برخی گریدهای روغن پایه همچنان یکی از عوامل مهم اثرگذار بر هزینه تأمین مواد اولیه صنایع پایین‌دستی روانکار است.

۴. اسلاک واکس و پارافین واکس

بازار اسلاک واکس در هفته چهارم مردادماه عمدتاً با ضعف تقاضا و مازاد عرضه مواجه بود؛ به‌گونه‌ای که بخش قابل توجهی از عرضه‌های نفت ایرانول، نفت بهران و نفت پارس یا با تقاضای محدود مواجه شدند یا اساساً تقاضایی برای آنها ثبت نشد. در مقابل، بازار پارافین واکس رفتار متفاوتی داشت؛ پارافین واکس سنگین ۵٪ با مازاد عرضه قابل توجه ۸۲۸ تنی مواجه بود، در حالی که پارافین واکس سبک ۸٪ با کسری ۱۸۴ تنی عرضه روبه‌رو شد. بنابراین، در این بخش نیز شرایط بازار بیش از آنکه یک روند عمومی را نشان دهد، بیانگر تفاوت محسوس وضعیت تقاضا و تأمین میان گریدهای مختلف است.

در مجموع، معاملات هفته چهارم مردادماه ۱۴۰۵ تصویری دوگانه از بازار محصولات پالایشگاهی ارائه می‌دهد؛ به‌طوری‌که از یک سو، رونق نسبی تقاضا در بازار وکیوم‌باتوم پس از چند هفته ضعف تقاضا مشاهده شده و از سوی دیگر، محدودیت عرضه در بازار روغن پایه همچنان پابرجا بوده است. در مقابل، ضعف تقاضا و مازاد عرضه در بخش عمده بازار اسلاک واکس و عدم عرضه میعانات گازی، از استمرار چالش‌های تأمین و تعادل بازار در برخی زنجیره‌ها حکایت دارد. در بازار پارافین واکس نیز اختلاف شرایط میان گریدهای مختلف نشان می‌دهد که ارزیابی وضعیت بازار باید با تمرکز بر ویژگی‌های هر محصول و گرید انجام شود. در مجموع، اگرچه تحرک تقاضا در برخی بازارها افزایش یافته، اما شرایط معاملاتی هفته چهارم همچنان نشان‌دهنده عدم توازن میان عرضه و تقاضا در بخش‌هایی از زنجیره محصولات پالایشگاهی و تفاوت قابل توجه شرایط تأمین میان محصولات و گریدهای مختلف است.

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products, some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2023 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>